

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Digging in documents - using text mining to unlock the hidden knowledge in Dutch archaeological reports

Brandsen, A.

Citation

Brandsen, A. (2018). Digging in documents - using text mining to unlock the hidden knowledge in Dutch archaeological reports. *Tma : Tijdschrift Voor Mediterrane Archeologie*, 59, 56. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/67568>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/67568>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Colofon

TMA 59, 2018
30ste jaargang
Prijs los nummer: €12,-

Het *Tijdschrift voor Mediterrane Archeologie* is een onafhankelijk tijdschrift dat aandacht besteedt aan actueel archeologisch onderzoek in de mediterrane wereld, in het bijzonder verricht vanuit Nederland en België. Het overnemen van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding. Bijdragen van lezers kunnen al dan niet verkort door de redactie worden geplaatst.

TMA verschijnt twee keer per jaar. Opgave kan schriftelijk of via onze website. Een abonnement kost €20,-. Studenten betalen €15,- (onder vermelding van studentnummer). Het abonnement loopt van 1 januari tot en met 31 december en wordt automatisch verlengd, tenzij een maand van tevoren schriftelijk is opgezegd.

Adres:
Tijdschrift voor Mediterrane Archeologie
Poststraat 6
9712 ER Groningen

Bankgegevens:
Stichting ter Ondersteuning Oudheidkundig Onderzoek
IBAN: NL14INGB0005859344
BIC: INGBNL2A

KvK: 41014777

TMA online:
– tijdschrift@mediterrane-archeologie.nl
– mediterrane-archeologie.nl
– rug.academia.edu/TMATijdschriftvoorMediterraneArcheologie
– facebook.com/mediterranearcheologie

Redactie:
Remco Bronkhorst (hoofdredacteur), Fleur Dijkstra, Tamara Dijkstra, Jord Hilbrants, Merit Hondelink, Rian Lenting, Fardau Mulder, Yannick de Raaff, Iris Rom, Jacqueline Röring, Jorn Seubers, Caroline van Toor, Theo Verlaan, Mirjam de Vries, Evelien Witmer

Proofreader English papers: Annette Hansen

Adviesraad:
Prof. dr. P.A.J. Attema (RUG)
Prof. dr. G.J.M.L. Burgers (VU)
Prof. dr. R.F. Docter (UGent)
Prof. dr. E.M. Moormann (RU)
Dr. J. Pelgrom (KNIR)
Prof. dr. J. Poblome (KULeuven)
Prof. dr. M.J. Versluys (UL)
Dr. G.J.M. van Wijngaarden (UvA)

Ontwerp omslag: Susanne Manuel
Opmaak binnenwerk: Hannie Steegstra

TMA komt tot stand in samenwerking met Barkhuis Publishing, Eelde

ISSN 0922-3312
81999/S000

Inhoudsopgave

Artikelen

- Archeologie, voor wie doen we dat ook alweer?
Jona Lendering 1
- De Romeinse bewoning op Tell Abu Sarbut in Jordanië
Margreet Steiner, Noor Mulder-Hymans & Jeannette Boertien 10
- Een retraite voor zieken. Genezingscentra in therapeutische landschappen in het Oude Griekenland (ca. 500-200 voor Christus)
Anne-Lieke Brem 16
- Homines tenui, obscuro loco nati. Provincial elites, trade and the propagation of the terraced sanctuary type to Central Italy
Luca Ricci 24
- Il Belgio in Italia. Belgische archeologen in Italië, een historische schets
Jonas Danckers 32
- Recensies**
- Social Identity and Status in the Classical and Hellenistic Northern Peloponnese. The Evidence from Burials
Tamara M. Dijkstra 40
- Sweet Waste. Medieval sugar production in the Mediterranean viewed from the 2002 excavation at Tawahin es-Sukkar, Safi, Jordan
Annette M. Hansen 42
- Continuity and Change in Etruscan Domestic Architecture
Elisabeth van 't Lindenhout 45
- Minoan Architecture and Urbanism. New Perspectives on an Ancient Built Environment
Yannick de Raaff 48
- Glass of the Roman World
Gijs Tol 51
- Ager Pomptinus I (Forma Italiae 46)
Tymon de Haas 53

Introducties op lopend onderzoek

- Frontier Landscape Project. The archaeology of Roman colonialism in the Fronteira area, ancient Lusitania (Northern Alentejo region, Portugal, 2018)
Tesse D. Stek, Jesús García Sánchez & André Carneiro 55
- Digging in documents. Using text mining to unlock the hidden knowledge in Dutch archaeological reports
Alex Brandsen 56
- Producing Palmyrene Funerary Portraits
Julia Steding 57
- Investigating the presence of cattle dairying in Anatolia, Bulgaria and the Netherlands during the Neolithic period through osteological and stable isotopic analyses
Safoora Kamjan 58
- Neighbours and nobles. Exploring micro-regional use of space to identify protohistoric social organization in Central Adriatic Italy
Wieke de Neef 59

Digging in documents – using text mining to unlock the hidden knowledge in Dutch archaeological reports

Promotieonderzoek (Universiteit Leiden, Leiden Centre of Data Science), Alex Brandsen

Mede ten gevolge van de ratificatie van het Verdrag van Malta produceren archeologen in Nederland rond de 60.000 rapporten per jaar. Deze ‘grijze literatuur’ wordt gepubliceerd buiten de traditionele drukkerijen om en is over het algemeen moeilijk te vinden. De informatie in deze rapporten is echter van groot belang en kan veel bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek, mits archeologen de benodigde informatie kunnen vinden in deze *big data*.

Vroeger was het moeilijk om deze rapporten te verkrijgen, maar tegenwoordig stellen zowel DANS als de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een groot aantal van deze documenten online beschikbaar. Het probleem is dat via deze systemen alleen te zoeken is op metadata, die bijvoorbeeld beschrijven dat een rapport de Middeleeuwen behandelt. Er wordt echter niet vermeld dat er ook enkele artefacten uit de Bronstijd zijn gevonden, terwijl deze objecten belangrijk zouden kunnen zijn voor een onderzoek over de Bronstijd. Daarom is het nodig om alle tekst goed doorzoekbaar te maken.

Dit kan worden gerealiseerd met een *full-text search*, zoals in Google, maar ook hier kunnen zich problemen voordoen. Bij de zoekterm “Middeleeuwen” vindt een *full-text search* bijvoorbeeld niet “Middeleeuwse” en zeker niet “1000 na Christus”. Deze synonymie is een veelvoorkomend fenomeen in rapporten. Ook het omgekeerde probleem komt voor, namelijk wanneer één woord verschillende betekenissen heeft. Om al deze complicaties het hoofd te bieden, moet een zoekstelsel taal ‘begrijpen’ en specifiek archeologische concepten kunnen herkennen.

In mijn project wordt *text mining* toegepast om automatisch relevante archeologische concepten te herkennen in tekst. Hiervoor gebruik ik *machine learning* (of machinaal leren), een vorm van kunstmatige intelligentie die op basis van voorbeelden uit handmatig geannoteerde teksten nieuwe woorden automatisch kan classificeren. Hier is in het verleden wel mee geëxperimenteerd,¹ maar er is helaas geen bruikbaar systeem uit voortgekomen.

Het doel van dit project is om een webapplicatie te bouwen: AGNES (*Archaeological Grey literature Named Entity Search*), die archeologen de mogelijkheid biedt om op een slimme en efficiënte manier door documenten te zoeken. Alhoewel de focus op dit moment op de Nederlandse archeologie ligt, is dit systeem ook relevant voor de mediterrane archeologie, aangezien bovengenoemde problemen in elk archeologisch onderzoeksgebied voorkomen. Een doel voor de toekomst is dan ook om dit systeem uit te breiden naar andere gebieden en talen.

Na zijn BA en MSc in Archeologie heeft Alex Brandsen (a.brandsen@arch.leidenuniv.nl) een paar jaar in de commerciële web-developmentsector gewerkt. Hij is nu aangesteld als promovendus bij de faculteit Archeologie en het Leiden Centre of Data Science aan de Universiteit Leiden.

Eindnoot

- 1 Pajjmans, H. & Brandsen, A. 2010, “Searching in archaeological texts: Problems and solutions using an artificial intelligence approach”, *PalArch’s Journal of Vertebrate Palaeontology*, vol. 7, no. 2, pp. 1-6; Richards, J., Tudhope, D. & Vlachidis, A. 2015, “Text mining in archaeology: Extracting information from archaeological reports” in *Mathematics and archaeology*, (red.) J.A. Barceló & I. Bogdanovic, pp. 240-254.

Figuur 1. Het logo van de webapplicatie AGNES.